

Tromsø fengsel
Dokumentsenter
Postboks 694
4305 SANDNES**S | OM**Vår referanse
2014/2247

Deres referanse

Vår saksbehandler
Knut EvensenDato
24.04.2015**OPPFØLGING ETTER FOREBYGGINGSENHETENS BESØK TIL TROMSØ FENGSEL 10. - 12. SEPTEMBER 2014**

Det vises til oppfølgingsbrev fra Tromsø fengsel 29. januar 2015 etter forebyggingsenhetens besøk til fengselet 10.-12. september 2014. Vi beklager sen tilbakemelding på dette.

Forebyggingsenheten ser positivt på fengselets oppfølging av rapportens anbefalinger på flere områder. Det opplyses i brevet fra Tromsø fengsel at besøksrapportens anbefalinger vedrørende vedtak om utelukkelse fra fellesskapet er gjort kjent og innarbeidet slik at det nå fremgår av vedtakene hvilke andre og mindre inngripende tiltak som er vurdert. Fengselet opplyser at bruken av kollektiv utelukkelse er begrenset og at det i de tilfeller hvor innlåsing skjer på tidspunkter det normalt skal være fellesskap, fattes enkeltvedtak. Videre opplyser fengselet at den bemanningsmessige situasjonen har bedret seg og at det er iverksatt rutiner for å sikre innsatte raskere samtale med kontaktbetjenten. Det er også utarbeidet nye rutiner for bruk av sikkerhetscelle.

Forebyggingsenheten har noen kommentarer og spørsmål til enkelte av punktene.

Alvorlige hendelser

Fengselet opplyser at det er inngått et samarbeid med spesialisthelsetjenesten for å ivareta helse- og sikkerhetsmessige forhold for innsatte. Det er ønskelig med informasjon om resultatet av dette samarbeidet.

Bruk av sikkerhetscelle

Det er utarbeidet nye rutiner for bruk av sikkerhetscelle i tråd med forebyggingsenhetens anbefalinger, herunder at det skal foretas en individuell risikovurdering av den innsatte. Fengselet opplyser at innsatte får utdelt innsatt-tøy med mindre det fremstår som klart uforsvarlig. I tilfeller hvor det er konkret fare for at den innsatte vil bruke utdelte klær til selvskading, anbefaler forebyggingsenheten at fengselet benytter rivningssikre/selvmondsikre klær. Forebyggingsenheten er kjent med at flere fengsler har gått til anskaffelse av bekledning som er egnet til bruk ved

selvskading, blant annet Oslo fengsel og Ringerike fengsel. Det er likevel viktig å understreke at det foreligger begrenset erfaring med hvordan disse oppleves av innsatte, og at slik bekledning kun bør benyttes i situasjoner der utdelt innsatt-tøy utgjør en konkret selvmordsfare.

Informasjon til innsatte og mottaksrutiner

Videre har enheten merket seg at fengselet arbeider med å forbedre mottaksrutiner og informasjon til innsatte. Det opplyses blant annet at det er utarbeidet rutiner for loggføring av både tilbud om, og bruk av tolk. Forebyggingsenheten ønsker å motta mer informasjon om når arbeidet med mottaksrutiner vil være ferdigstilt og ønsker oversendt informasjon om de nye mottaksrutinene når disse er klare.

Helsetjenester

Det er positivt at fengselet har hatt samarbeidsmøte med fengselshelsetjenesten om besøksrapportens punkter om helsetilbudet for de innsatte. Forebyggingsenheten har ikke mottatt orientering fra Tromsø kommune om oppfølging av anbefalingene som rettet seg til helsetjenesten. Fengselet opplyser at en plan for opplæring, i regi av spesialisthelsetjenesten, i håndtering av legemiddelassistert rehabilitering (LAR) er under utarbeidelse. Det er ønskelig med en kopi når denne foreligger. Videre er det utarbeidet en egen lokal avtale som regulerer samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten, kommunehelsetjenesten og fengselet. Det er også ønskelig med en kopi av denne. Videre ser forebyggingsenheten positivt på at Tromsø fengsel har inngått et prosjektsamarbeid med Universitetssykehuset i Nord-Norge om samhandlingsteknologi for innsatte i fengsel. Hensikten med prosjektet er å få til økt tilgang til helsetjenester innenfor fagfeltet psykisk helse og rus.

Aktiviseringsnivå

Det fremgår av svarbrevet at fengselet har et kontinuerlig fokus på å tilby meningsfulle aktiviteter for innsatte, og at det er igangsatt en ny arbeidsstrategi og et samarbeid med Breivika videregående skole om dette.

Gjennomføringen av fellesskap ved domsavdelingene synes å være tilfredsstillende. Restriktiv avdeling har imidlertid fellesskap begrenset til 12 timer per uke. Fengselet opplyser at det vurderes ulike alternativer for å øke tilbudet om fellesskap til innsatte ved den restriktive avdelingen. Forebyggingsenheten har merket seg som positivt at enkelte innsatte på restriktiv avdeling gis adgang til arbeidsplassering. Det vil være ønskelig at fengselet vurderer om tilbudet kan utvides og hvilke andre alternativer som kan bidra til å øke muligheten for fellesskap.

Fengselet opplyser at skriftlig dokumentering av den enkeltes aktivitetstilbud vil være meget ressurskrevende og kan medføre at betjentene får mindre tid til den innsatte. Forebyggingsenheten har gjennom besøk til flere fengsler erfart ulik grad av og ulike metoder for å dokumentere innsattes aktivitetstilbud. Utarbeidelse av ukeplaner i samarbeid med innsatte synes å være en positiv erfaring flere steder. Dette kan motivere til aktivisering og også fungere som kartlegging av innsatte som krever ekstra

oppfølging for å unngå isolasjonsskader. På denne bakgrunn bør det vurderes om det kan foretas enkle grep som sikrer en bedre oversikt over innsattes muligheter og begrensinger til aktivisering.

Soningsforhold for kvinnelige innsatte

Selv om det gjøres tiltak for å kompensere for forholdene, opplyses det at fengselets fysiske utforming tilsier at det ikke kan gis tilfredsstillende tilbud til kvinnelige innsatte på høyere sikkerhetsnivå. Fengselet påpeker at kvinnelige innsatte diskrimineres og at det er vanskelig for fengselet å utbedre situasjonen under gjeldende rammebetingelser. Forebyggingsenheten er bekymret over denne situasjonen og vil følge den opp med overordnede myndigheter.

Soningsforhold for personer med nedsatt funksjonsevne

Fengselet er utformet slik at det heller ikke kan gis samme soningstilbud til innsatte med nedsatt funksjonsevne som til andre innsatte. Forebyggingsenheten konstaterer at dette medfører diskriminering og en risiko for at personer med nedsatt funksjonsevne soner på et høyere sikkerhetsnivå enn det er grunnlag for. Det bør tilpasses celler for personer med nedsatt funksjonsevne både på fellesskapsavdeling og på avdeling med lavere sikkerhetsnivå. Dette er også noe forebyggingsenheten vil følge opp videre.

Fysiske forhold

Det er positivt at det arbeides med å finne løsninger for å sikre innsatte som er ilagt restriksjoner av retten bedre luftforhold. Fengselet opplyser om en alternativ luftesluse som gir større grad av utsyn. Denne ble imidlertid ikke observert under besøket.

For ombudsmannen

Helga Fastrup Ervik
kontorsjef

Knut Evensen
seniorrådgiver

Kopi til:

Justis- og beredskapsdepartementet, Postboks 8005 Dep, 0030 Oslo

Kriminalomsorgsdirektoratet, Postboks 694, 4305 Sandnes

Kriminalomsorgen region nord, Dokumentsenter, postboks 694, 4305 Sandnes